

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ		
МУЗИЧКА КУЛТУРА		
РАЗРЕД	СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА	ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА
ОСМИ	1	36
ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА		
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Цјеловит развој дјечијих потенцијала кроз подстицање интересовања, навика и потреба за слушањем и репродукцијом вриједних музичких дјела умјетничке, дјечје, духовне и традиционалне музике. ✓ Развијање љубави према музици и музичкој умјетности ✓ Развијање креативних и интелектуалних потенцијала те подизање нивоа музичког образовања и опште културе. 		
ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА		
<ul style="list-style-type: none"> - Развијање интересовања и љубави према музици и умјетности уопште. - Развијање музичких способности слушне концентрације, музичке меморије и креативности. - Развијање навика за слушањем вриједних музичких дјела и позитивног става према музичкој умјетности. - Усвајање знања о музици из времена праисторије и старог вијека и њеној важности за човјека. - Усвајање знања о византијском пјевању и литургијском богослужењу. - Усвајање знања о музици из времена ренесансе. - Усвајање знања о музици и најзначајнијим представницима из времена барока. - Подстицање интересовања и љубави према опери. - Усвајање знања о музици и најзначајнијим представницима класицизма. - Развијање когнитивних, емоционалних, социјалних и креативних потенцијала и способности. - Развијање способности разумијевања музике и њених законитости кроз активно пјевање, свирање и играње. - Развијање способност заједничког извођења познатих дјела свјетске и домаће музичке литературе. - Подстицање ученика да изражава своје мисли, идеје и осјећања кроз пјесму, плес и игру. - Подстицање и његовање патриотизма и интернационализма. - Усвајање знања о савременим извођачима умјетничке музике као и савременим обрадама класичних музичких дјела. 		
САДРЖАЈИ ПРОГРАМА		

Ред. бр.	Теме	Оквирни број часова
1.	Репетиторијум градива претходног разреда	3
2.	Праисторија и стари вијек	2
3.	Музика средњег вијека	3
4.	Музика ренесансе	3
5.	Барок	6
6.	Музика класицизма	7
7.	Креативна радионица	6
8.	Разредно музицирање	3
9.	Примијењена музика	3

ИСХОДИ УЧЕЊА И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Наставна тема 1: Репетиторијум градива претходног разреда (3 часа)

Посебни циљеви:

Развијање интересовања и љубави према музици и умјетности уопште.

Развијање музичких способности слушне концентрације, музичке меморије и креативности.

Развијање навика за слушањем вриједних музичких дјела и позитивног става према музичкој умјетности.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознаје пјесме обрађене у претходним разредима и именује љествицу/тоналитет; - интонира и објашњава појам тетрахорда; - аудитивно и визуелно идентификује мотиве одсвиране од стране наставника или емитоване са аудитивних наставних средстава; - активно учествује у заједничкој репродукцији музичких примјера обрађених у претходном разреду пјевањем (текстом/солмизационим слоговима), свирањем и пјевањем; - објашњава музичко-теоријске појмове: љествица, октава, ступањ, цијели степен и полустепен; - објашњава разлику између дурске и молске љествице и репродукује (пјева/свира) обрађене љествице и примјере из претходних разреда по избору. 	<ul style="list-style-type: none"> • Обнављање и утврђивање љествица, ритмичких врста и фигура из 6. и 7. разреда • Музичко-теоријски појмови: тетрахорд, ступањ, цијели степен и полустепен • Четвородјелна подјела јединице бројања, узмах и предтакт <p>Репродукција и слушање:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ми имамо црну куцу - Ајде Като - У ливади под јасеном - Ћук седи - Ода радости -Л.В.Бетовен - Еј пало иње-народна пјесма

Наставна тема 2: Праисторија и стари вијек (2 часа)

Посебни циљеви:

Усвајање знања о музици из времена праисторије и старог вијека и њеној важности за човјека.

Развијање навика за слушањем вриједних музичких дјела и позитивног става према музичкој умјетности.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - наводи и описује основна обиљежја музике у првобитној друштвеној заједници; - објашњава настанак и набраја прве музичке инструменте; - препознаје и именује слушане примјере; - објашњава шта се подразумеива под појмом импровизација; - одређује историјски оквир, наводи и описује основне карактеристике музике Блиског и Далеког истока; - објашњава функцију музике у старом вијеку; - наводи и визуелно препознаје инструменте музичког инструментарија старог вијека; - одређује историјски оквир и наводи основна обиљежја музике у античкој Грчкој и музике у доба Римског царства; - визуелно препознаје и наводи карактеристичне инструменте те објасни шта се подразумеива под појмовима дитирамб и грчка трагедија.	<ul style="list-style-type: none"> • Поријекло и улога музике у првобитној друштвеној заједници • Изражајна средства музике-настанак првих инструмената, слушање примјера. • Музика афричких племена, <p>Слушање и репродукција:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Афрички плес (стари плес из Конга) - Традиционална игра из Боцване • Музика Блиског и Далеког истока-Египат, Индија, Месопотамија, Кина (функција музике у друштву) <p>Слушање музике:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Старокинеска мелодија - Музика у античкој Грчкој и у доба Римског царства, музика и мит, инструменти (лира, китара, аулос) • Видови музицирања (дитирамб и грчка трагедија) <p>Слушање музике:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Старогрчки напјев: Сеикилова пјесма

Наставна тема 3: Музика средњег вијека (3 часа)

Посебни циљеви:

Усвајање знања о византијском пјевању и литургијском богослужењу.

Развијање способности заједничког извођења познатих дјела свјетске и домаће музичке литературе.

Развијање навика за слушањем вриједних музичких дјела и позитивног става према музичкој умјетности.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - наводи основне карактеристике	<ul style="list-style-type: none"> • Музичка основа хришћанске пјесме

осмогласника и грегоријанског пјевања; - набраја ране облике вишегласја; - објашњава еволуцију настанка нотног писма; - наводи најзначајније карактеристике византијског пјевања и литургијског богослужења; - активно учествује у заједничкој репродукцији обрађених музичких примјера	<ul style="list-style-type: none"> Византијско пјевање и литургија као облик богослужења Рани облици вишегласја на западу Појава осмогласника и грегоријанског корала Развој нотног писма-настанак солмизације (Гвидо из Арца) Слушање и репродукција: <ul style="list-style-type: none"> Кир Стефан Србин: Ниња сили Грегоријански корал: Благословена краљице М. Преторијус: Живјела музика (канон)
---	---

Наставна тема 4: Музика ренесансе (3 часа)

Посебни циљеви:

Усвајање знања о музици из времена ренесансе.

Развијање навика за слушањем вриједних музичких дјела и позитивног става према музичкој умјетности.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
Ученик: - наводи главне карактеристике епохе и препознаје примјере ренесансне музике; - именује најзначајније композиторе ренесансе и њихова најзначајнија дјела; - исприча једну анегдоту у вези са неким познатим композитором ренесансе; - наводи најзначајније представнике епохе са јужнословенских простора; - идентификује и наводи инструменте ренесансне епохе.	<ul style="list-style-type: none"> Карактеристике епохе: историјски оквири идеја ренесансе-враћање античким вриједностима у новом руху Стил у умјетности Појам хомофоније и полифоније Ђовани Пјерлуиђи да Палестрина и Орландо ди Ласо, Фрањо Босанац и Андреја Мотовуњанин-представници ренесансе са јужнословенских простора. Слушање музике: <ul style="list-style-type: none"> Орландо ди Ласо: Цурице моја мила Ђ.П. да Палестрина: Миса папи Марчелу, Кирие Интензивирање развоја инструменталне музике и постепено стицање самосталности у односу на вокалну Типични инструменти (оргуље, лаута и виола)

	Слушање музике: <ul style="list-style-type: none"> - Клаудио Меруло: Toccata quarta del sexto tono - Ђовани Габријели: Канцона бр.1
Наставна тема 5: Барок (6 часова)	
Посебни циљеви: Усвајање знања о музици и најзначајнијим представницима из времена барока. Подстицање интересовања и љубави према опери. Развијање навика за слушањем вриједних музичких дјела и позитивног става према музичкој умјетности. Развијање способност заједничког извођења познатих дјела свјетске музичке литературе.	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознаје музику барокне епохе; - објашњава и наводи основне карактеристике барокног музичког стила; - објашњава појам опере и наводи њене основне карактеристике; - наводи имена најзначајнијих представника барокне опере; - наводи те визуелно и аудитивно разликује најзначајније инструменте барока; - препознаје слушане примјера познатих композитора инструменталне музике барока; - наводи најпознатија дјела и биографске податке Ј.С.Баха и Г.Ф.Хендла, наводи и препознаје примјере који су обрађени на часу; - описује развој опере у XVIII вијеку; - активно учествује у заједничкој репродукцији музичких примјера обрађених на часу. 	<ul style="list-style-type: none"> • Карактеристике стила: историјски оквир, изражајна средства и одлике музичког језика • Изражајне карактеристике првих опера • Најзначајнији представници барокне опере <p>Слушање музике:</p> <ul style="list-style-type: none"> - К.Монтеверди: Орфејева пјесма (из опере Орфеј) - Ж.Б.Лили: Дует из опере Атис - Развој инструмената у бароку <p>Слушање:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Тартини: Концерт за трубу у Де-дуру - А.Вивалди: Годишња доба - Г.Ф. Хендл: Алелуја из ораторијума Месија - Г.Ф. Хендл Музика на води - Ј.С.Бах Токата и фуга - Ј.С.Бах: Глорија из Мисе у ха-молу - Реформа опере у XVIII вијеку (Кристоф Вилибалд Глук) - К.Ф.Глук: Арија Орфеја из опере Орфеј и Еуридика - Г.Ф.Хендл: Арија Риналда из опере Риналдо

Наставна тема 6: Музика класицизма (7 часова)

Посебни циљеви:

Усвајање знања о музици и најзначајнијим представницима класицизма.

Подстицање, развој и његовање музичког укуса као и способности за процјену музичке вриједности.

Развијање навика за слушањем вриједних музичких дјела и позитивног става према музичкој умјетности.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - одрђује историјски оквир и препознаје музику класицизма; - препознаје и набраја карактеристичне класичарске форме; - препознаје слушане примјере музике Ф.Ј. Хајдна; - наводи Хајднова најпознатија дјела и основне биографске податке; - препознаје слушане примјере музике В.А.Моцарта; - наводи најпознатија Моцартова дјела и основне биографске податке; - препознаје слушане примјере инструменталне музике Л.В.Бетовена; - наводи најпознатија Бетовенова дјела и биографске податке; - објашњава појмове солистичка, камерна и оркестарска музика; - разликује врсте камерних ансамбала према броју извођача (дуо, трио, квартет); - класификује ансамбл према врсти инструмената који учествују у извођењу одређеног дјела. 	<ul style="list-style-type: none"> • Цикличне класичне форме (соната, симфонија, концерт и гудачки квартет) <p>Слушање музике:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ф.Ј. Хајдн: Симфонија изненађења у Ге-дуру - Ф.Ј.Хајдн: Гудачки квартет Оп.76, бр.2 - В.А.Моцарт: Соната за клавир бр.11 у А-дуру, III став - В.А.Моцарт: Арија Фигара из опере Фигарова женидба - В.А.Моцарт: Арија краљице ноћи из опере Чаробна фрула. - В.А.Моцарт: Симфонија бр.40, г-мол - Л.В.Бетовен: Мјесечева соната - Л.В.Бетовен: За Елизу - Л.В.Бетовен: Судбинска симфонија, I став - Л.В.Бетовен: IX симфонија, Ода радости

Наставна тема 7 : Креативна радионица (8 часова)

Посебни циљеви:

Развијање музичких способности слушне концентрације, музичке меморије и креативности.

Развијање когнитивних, емоционалних, социјалних и креативних потенцијала и способности.

Развијање способности разумијевања музике и њених законитости кроз активно пјевање, свирање и играње.

Подстицање ученика да изражава своје мисли, идеје и осјећања кроз пјесму, плес и игру.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - варира претходно обрађене музичке примјере; - импровизује ритам на задане текстове; - понуди музичке одговоре на музичка питања упућена од стране наставника; - користи тијело као инструмент и дјечије музичке инструменте; - импровизује кореографију за народне игре и пјесме; - препознаје и именује фестивалске пјесме обрађене на часу; - активно учествује у заједничкој репродукцији музичких примјера. 	<ul style="list-style-type: none"> • Варијација познатих претходно обрађених музичких примјера • Осмишљавање ритма на задане текстове • Музичка питања и одговори • Импровизовање ритмичке пратње народних игара • Импровизовање кореографије за народне игре и пјесме. Поред текстова познатих пјесника за дјецу препоручују се и текстови из зборника Републичког фестивала дјечјег литерарног стваралаштва „Дечије царство“-препустити дјечи самосталан избор текста. • Избор пјесама дјече аутора са Републичког фестивала дјечијег музичког стваралаштва „Мали композитор“

Наставна тема 8 : Разредно музицирање (3 часа)

Посебни циљеви:

Подстицање ученика да изражава своје мисли, идеје и осјећања кроз пјесму, плес и игру.

Подстицање и његовање патриотизма и интернационализма.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објашњава и дефинише појам свечане пјесме; - препознаје, именује и активно учествује у групном музицирању обрађених примјера свечане пјесме и обрађених композиција. 	<ul style="list-style-type: none"> • Свечане пјесме Химна Републике Српске Моја Република, М.Матовић Химна Св.Сави Химна БиХ: Интермецо, Д.Шестић • Пјесме из нашег завичаја-традиција у новом руху • Етно група Траг • Етно група Ива • Слободан Тркуља/Балканополис

Наставна тема 9 : Примјењена музика (3 часа)

Посебни циљеви:

Подстицање и његовање патриотизма и интернационализма.

Усвајање знања о савременим извођачима умјетничке музике као и савременим обрадама класичних музичких дјела.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознаје теме из филмова које су обрађене и слушане на часу Музичке културе; - наводи дјела која су емитована у оквиру радија и ТВ емисија које је препоручио наставник. 	<ul style="list-style-type: none"> • Прилагођавање музике другим умјетностима и медијима (избор познатих тема и нумера из домаће и стране кинематографије) • Избор тема из стране кинематографије: Робин Худ, Господар прстенова, Покахонтас • Теме из домаћих филмова и серија: Ко то тамо пева, Сјећаш ли се Доли Бел, Бољи Живот

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ НАСТАВНИМ ПРЕДМЕТИМА

Наставни програм за музичку културу у осмом разреду у корелацији је са одређеним темама (исходима и садржајима) наставних предмета: Српски језик, Математика, Ликовна култура, Познавање друштва, Познавање природе, Техничко образовање и Вјеронаука.

НАПОМЕНЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА

Наставни програм музичке културе треба разумјети као програм који нуди максималну флексибилност и даје наставнику слободу да адекватним одабиром и прилагођавањем елемената програма (исходи, садржаји/појмови, број часова) образовним, васпитним и културним потребама ученика заиста осигура cjеловит развој ученика и омогући му прилике за различите видове музичког, плесног и ритмичког изражавања.

Препоручени музички примјери представљају смјернице наставницима и шири избор, а не обавезујући број примјера за обраду.

Садржај програма може обухватити музичке примјере по избору наставника, усклађене са исходима учења и постављеним васпитно-образовним циљевима НПП-а.